

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to‘plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

YANGI O‘ZBEKISTONNING TARAQQIYOT STRATEGIYASIDA INSON QADRINI YUKSALTIRISH VA ERKIN FUQAROLIK JAMIYATINI RIVOJLANTIRISH

Nabiyeva Umidaxon Baxramjon qizi

Namangan davlat pedagogika instituti Pedagogika fakulteti Pedagogika yo‘nalishi 1-kurs
PED-AU-25 guruh talabasi

Email pochta: nabiyevau96@gmail.com

Ilmiy rahbar: Falsafiy va tarixiy fanlar kafedrasida katta o‘qituvchisi B.A.Tillayev

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19454081>

***Annotatsiya:** Mazkur maqolada bugungi globallashuv va integratsiyalashuv davrida mamlakatimiz taraqqiyotida o‘z oldiga qo‘ygan strategik maqsadlar, ularning ahamiyati va amalga oshirish mexanizmlari borasida taklif, fikr va xulosalar bayon etilgan. 2022-2026-yillarga mo‘ljallangan Taraqqiyot strategiyasining dolzarbligi va mohiyati to‘g‘risida ilmiy qarashlar bayon etilgan.*

***Kalit so‘zlar:** globallashuv, strategiya, integratsiya, fuqarolik jamiyati, taraqqiyot, mexanizm, eksport, milliy manfaatlar, umumbashariy muammolar, ma’naviy taraqqiyot.*

***Аннотация:** В данной статье представлены стратегические вопросы, выводы и механизмы реализации, идеи и разработки процесса оказания помощи современному глобальному и интеграционному процессу. Описаны работа над стратегией развития на 2022-2026 годы и правильные научные взгляды.*

***Ключевые слова:** глобализация, стратегия, интеграция, гражданское общество, развитие, механизм, экспорт, национальные интересы, общечеловеческие проблемы, духовное развитие.*

***Abstract:** This article presents proposals, opinions and conclusions regarding the strategic goals set for the development of our country in today’s globalization and integration period, their importance and implementation mechanisms. Scientific views on the relevance and essence of the Development Strategy for 2022-2026 are presented.*

***Key words:** globalization, strategy, integration, civil society, development, mechanism, export, national interests, universal problems, spiritual development.*

KIRISH

“Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi”da inson qadrini yuksaltirish va erkin fuqarolik jamiyatini rivojlantirish ustuvor yo‘nalishlardan biri sifatida belgilangan. Bu yo‘nalishning asosiy

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

mazmuni har bir fuqaroning huquq va erkinliklarini ta’minlash, ularning munosib hayot kechirishi uchun zarur sharoitlar yaratishdan iborat.[1]

Inson qadrini yuksaltirish doirasida davlat aholini ijtimoiy himoya qilishni kuchaytirish, kambag‘allikni qisqartirish, sifatli ta’lim va tibbiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirishga e’tibor qaratadi. Shuningdek, bandlikni ta’minlash, yangi ish o‘rinlari yaratish, aholi daromadlarini oshirish ham muhim vazifalardan hisoblanadi. Sud-huquq tizimini isloh qilish orqali adolat va qonun ustuvorligini ta’minlash ham inson qadrini yuksaltirishning muhim shartidir.

Erkin fuqarolik jamiyatini rivojlantirish esa fuqarolarning davlat va jamiyat boshqaruvidagi ishtirokini kengaytirishni nazarda tutadi. Bu borada nodavlat notijorat tashkilotlar, ommaviy axborot vositalari va boshqa fuqarolik jamiyati institutlari faoliyatini qo‘llab-quvvatlash muhim ahamiyatga ega. So‘z va fikr erkinligini ta’minlash, ochiqlik va shaffoflikni kuchaytirish, davlat organlari faoliyati ustidan jamoatchilik nazoratini rivojlantirish ham ushbu yo‘nalishning asosiy vazifalaridan biridir.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev bu borada shunday ta’kidlagandek:

“Inson qadri biz uchun eng oliy qadriyatdir. Har bir islohot, har bir qaror, avvalo, inson manfaatlariga xizmat qilishi kerak”. [2]

“Xalq davlat idoralariga emas, davlat idoralari xalqimizga xizmat qilishi kerak”. Ushbu fikrlar strategiyaning mohiyatini yaqqol ifodalaydi. Ya’ni, davlat siyosatining markazida inson turadi va barcha islohotlar fuqarolarning erkin, farovon va munosib hayot kechirishini ta’minlashga qaratilgan. Shuningdek, ta’lim tizimini rivojlantirish ham inson qadrini yuksaltirishning muhim sharti hisoblanadi. Zamonaviy bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lgan yosh avlodni tarbiyalash orqali mamlakatning kelajagi ta’minlanadi. Maktabgacha ta’limdan tortib oliy ta’limgacha bo‘lgan tizimni isloh qilish, sifatni oshirish, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish bu boradagi asosiy vazifalardandir.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Taraqqiyot – rivojlanishning oddiydan murakkabga, quyidan yuqoriga yo‘nalgan shakli, uning yuksalishi. Ayrim adabiyotlarda taraqqiyotni ko‘pincha rivojlanish bilan umumlashtirib ko‘rsatishadi, aslida u rivojlanish falsafasining bir yo‘nalishidir. Taraqqiyot tufayli olamda mukammallashish, yuksalish ro‘yberadi, u vujudga kelish, murakkablashish, ulg‘ayish, yangilanish, tiklanish, Sistema yasaliş jarayonlari tarzida amalga oshadi.

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

Taraqqiyot – yaxlit jarayondir. Zotan, mamlakatimizning hozirgi tinchligi, farovonligi, taraqqiyoti va rivojlanishi zamirida yillar davomida amalga oshirilgan samarali islohotlar yotadi. Mustaqillik yillaridan to bugungi kungacha quyidagi harakatlar dasturlari taraqqiyotga erishish yo’lida yo’l xaritasi bo’lib xizmat qildi:

– 2022-2026-yillarga mo’ljallangan “Yangi O’zbekistonning taraqqiyot strategiyasi”. Yurtimizda yalpi ichki mahsulot hajmi ilk bor 80 milliard dollardan oshdi, 8 milliard dollar xorijiy investitsiyalar kirib keldi, eksportimiz esa 19 milliard dollarga yetdi. Albatta hozirgi kundagi erishilayotgan mazkur yutuqlar 2022-2026-yillarga mo’ljallangan Taraqqiyot strategiyasida belgilangan vazifalarni izchil amalga oshirilayotganligining samarasidir. [3]

Yangi O’zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi O’zbekistonning keyingi 5 yilda rivojlantirishning 7 ta ustuvor yo’nalishi doirasida 100 ta maqsadga erishishga qaratilgan. Ushbu maqsadlarga erishish yo’lida amalga oshiriladigan sa’y-harakatlar ham aniq. Ular o’z navbatida samaradorlik va natijadorlikni nazorat qilishni ancha osonlashtiradi.

Unda quyidagi ustuvor yo’nalishlar belgilangan :

– Inson qadrini yuksaltirish va erkin fuqarolik jamiyatini yanada rivojlantirish orqali xalqparvar davlat barpo etish ;

– Mamlakatimizda adolat va qonun ustuvorligi tamoyillarini taraqqiyotning eng asosiy va zarur shartiga aylantirish;

– Milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va yuqori o’sish sur’atlarini ta’minlash;

– Adolatli ijtimoiy siyosat yuritish, inson kapitalini rivojlantirish ;

– Ma’naviy taraqqiyotni ta’minlash va sohani yangi bosqichga olib chiqish ;

– Milliy manfaatlardan kelib chiqqan holda umumbashariy muammolarga yondashish;

– Mamlakatimiz xavfsizligi va mudofaa salohiyatini kuchaytirish, ochiq, pragmatic va faol tashqi siyosa tolib borish.

Rivojlanish yo’lida amalga oshirilayotgan islohotlarning barchasi inson uchun, uning Qadri va farovonligi uchun. “Avval –inson, keyin jamiyat va davlat” – deydilar yurt boshimiz.[4]

Umuman olganda, mazkur strategiya Markazida inson manfaatlari turadi va u erkin, faol hamda mas’uliyatli fuqarolik jamiyatini shakllantirishga xizmat qiladi.

Erkin fuqarolik jamiyatini rivojlantirish esa fuqarolarning davlat boshqaruvida faol ishtirok etishini ta’minlashni anglatadi. Bu borada nodavlat notijorat tashkilotlar, ommaviy axborot vositalari faoliyatini qo’llab-quvvatlash, so’z va fikr erkinligini ta’minlash, davlat organlari faoliyatining ochiqligi va shaffofligini kuchaytirish muhim ahamiyat kasb etadi. Jamoatchilik nazoratini rivojlantirish orqali davlat va jamiyat o’rtasida mustahkam aloqa o’rnatiladi.

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

Sogʻliqni saqlash tizimini rivojlantirish ham alohida e’tiborga loyiq. Aholiga sifatli tibbiy xizmat ko’rsatish, zamonaviy shifoxonalar qurish, malakali mutaxassislarni tayyorlash orqali inson salomatligini himoya qilish ta’minlanadi. Zero, sogʻlom jamiyat–taraqqiyotning asosidir [5].

Bandlikni ta’minlash va aholi daromadlarini oshirish ham inson qadrini yuksaltirishda muhim rol o’ynaydi. Yangi ish o’rinlarini yaratish, tadbirkorlikni qo’llab-quvvatlash, kichik biznes va xususiy sektorni rivojlantirish orqali fuqarolarning iqtisodiy mustaqilligi mustahkamlanadi. Bu esa ularning jamiyatdagi o’rnini yanada kuchaytiradi.

Sud-huquq tizimini isloh qilish orqali adolatni ta’minlash ham ushbu yo’nalishning ajralmas qismi hisoblanadi. Qonun ustuvorligini ta’minlash, sudlarning mustaqilligini kuchaytirish, fuqarolarning huquqiy himoyasini mustahkamlash orqali jamiyatda adolat tamoyillari qaror topadi.

Erkin fuqarolik jamiyatini rivojlantirish esa demokratik davlat qurishning asosiy shartlaridan biridir. Fuqarolik jamiyati–bu fuqarolarning o’z manfaatlarini erkin ifoda etadigan, davlat boshqaruvida faol ishtirok etadigan tizimdir. Bunday jamiyatda davlat va fuqaro o’rtasida ochiq va shaffof munosabatlar mavjud bo’ladi.

Bu borada nodavlat notijorat tashkilotlar muhim o’rin tutadi. Ular fuqarolarning manfaatlarini ifoda etadi, ijtimoiy muammolarni hal qilishda faol ishtirok etadi va davlat organlari faoliyati ustidan jamoatchilik nazoratini amalga oshiradi. Shu sababli ularning faoliyatini qo’llab-quvvatlash strategiyaning muhim yo’nalishlaridan biridir.

Ommaviy axborot vositalari ham fuqarolik jamiyatining ajralmas qismi hisoblanadi. So’z va fikr erkinligini ta’minlash, jurnalistlarning erkin faoliyat yuritishi uchun sharoit yaratish orqali jamiyatda ochiqlik va shaffoflik ta’minlanadi. Bu esa davlat boshqaruvida oshkoralikni kuchaytiradi [6].

Davlat organlari faoliyatining ochiqligi ham fuqarolik jamiyatini rivojlantirishda muhim omildir. Fuqarolar davlat qarorlaridan xabardor bo’lishi, ularni muhokama qilishda ishtirok etishi jamiyatda ishonch muhitini yaratadi. Shu orqali davlat va jamiyat o’rtasida mustahkam aloqa o’rnatiladi.

Jamoatchilik nazoratini rivojlantirish ham muhim ahamiyatga ega. Fuqarolar davlat organlari faoliyatini kuzatish, baholash va takliflar berish imkoniyatiga ega bo’lishi kerak. Bu esa boshqaruv tizimining samaradorligini oshiradi.

Bu fikrlar Yangi O’zbekiston taraqqiyot strategiyasining asosiy mohiyatini ifodalaydi. Ya’ni, davlat faoliyatining markazida inson turadi va barcha islohotlar uning manfaatlarini yo’lida amalga oshiriladi.

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO’YXATI (REFERENCES):

1. 2022-2026-yillarga mo’ljallangan Yangi O’zbekistonning taraqqiyot strategiyasi. – T.: “Taraqqiyot strategiyasi” markazi, 2022-yil. 17-bet.
2. O’zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlis va O’zbekiston xalqiga murojaatnomasi. – T.: “O’zbekiston”, 2022-yil. 9-bet.
3. Pardaev O., Xolmo‘minov B. Taraqqiyot strategiyasi – Yangi O’zbekiston barqaror taraqqiyotining garovi // "Science and Education" Scientific Journal. – 2022. – Elektron resurs. Kirish rejimi: cyberleninka.ru.
4. O’zbekiston Milliy ensiklopediyasi, birinchi jild. – T.: Toshkent, 2000-yil. 187- bet.
5. Mirziyoyev Sh.M. O’zbekiston Respublikasi Prezidentining Oliy Majlisga va O’zbekiston xalqiga Murojaatnomasi // O’zA (O’zbekiston Milliy axborot agentligi), 29.12.2020. – Elektron resurs. Kirish rejimi: www.uza.uz
6. Ismoilov, N. B. (2022). O ‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA DINIY BAG ‘RIKENGLIK VA KONFESSIYALARARO HAMKORLIKNI TA’MINLASH. *Orientalrenaissance: Innovative, educational, naturalandsocialsciences*, 2(12), 1116-1121.
7. Tillayev Bobomurod Abduvaxobovich, & G‘oporova Shohzoda To‘lqin qizi. (2025). ZAMONAVIY DUNYODA O‘ZBEKISTON VA XALQARO TASHKIOTLAR O‘RTASIDAGI HAMKORLIK JIHATLARI. USA- SCIENTIFIC REVIEW OF THE PROBLEMS AND PROSPECTS OF MODERN SCIENCE AND EDUCATION, 1(2), 20-24. <http://e-conferences.org/index.php/usa/article/view/41>
8. Тиллаев, Б. А. (2016). Быт и культура народов Узбекистана (XVI–первая половина XIX в.). *Молодой ученый*, (8), 828-831.
9. Tillayev, B. A. (2025). SIFATLI TA’LIM–YOSHLARNING KELAJAGI, MILLATNING TARAQQIYOTI. *TADDIQOTLAR*, 75(4), 281-286.